

Beverstop

Werkinstructie

2026 – Kees Schep & Robin Lamers

*sterke dijken
schoon water*

Concept

- De 'beverstop' is bedoeld als een tijdelijke of permanente afsluiting van een graafschade.
- Kan worden toegepast in verschillende situaties.
 - Stoppen lekkage van kades en keringen.
 - Het stoppen van erosie en uitspoeling.
 - Het blokkeren van ingangen tijdens hoogwater situaties.

Materiaal

- Zwelklei, deze korrels nemen in contact met water 200% toe in volume.
 - De korrels kunnen in kleine hoeveelheden gebruikt worden in *aardappelnetjes*.
 - Voor grotere holen kan een juten *zandzak* gevuld worden en deze geopend ingebracht worden.
 - Of men bouwt een “hekje” met lokale materialen zoals *takken en maaisel* en strooien de korrels daarachter in het hol.
- Een voorbeeld van zwelklei in gebruik bij Waterschap Rivierenland is Mikolit® van Terratech

Nat gebruik

- Tijdens een veldtest in 2024 zijn verschillende afsluit technieken getest. De zwelkleikorrels in aardappelzakjes bleken het beste alle openingen af te sluiten. Door de toename in volume barsten de korrels uit de zakjes en vullen alle kleine ruimtes op. Dat is belangrijk omdat beverholen vele vormen en formaten aan kunnen nemen.

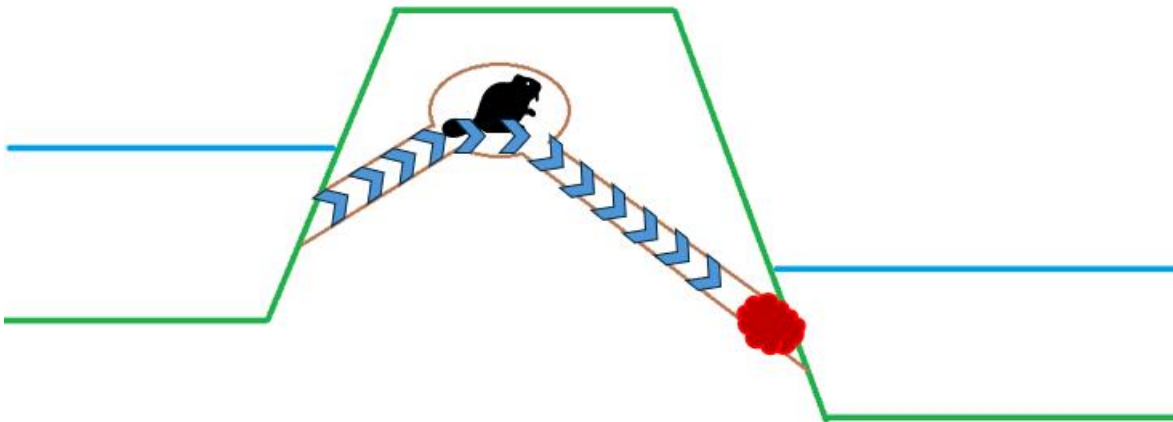
Droog gebruik

- Korrels zetten alleen uit in contact met water. Wanneer droge holen gesloten moeten worden is het raadzaam water toe te brengen.
- Voorbeeld: in 2024 werd een dassenhol in de waterkering aangetroffen tijdens hoogwater. Bij stijgende waterstanden zou het hol onder water komen te staan. Na het verjagen van de das is het hol van boven dichtgestort met zwelklei korrels. Bij het schadeherstel na hoogwater bleek dat slechts een klein deel van de korrels was uitgezet. Door wat emmers water toe te voegen was waarschijnlijk een beter resultaat behaald.

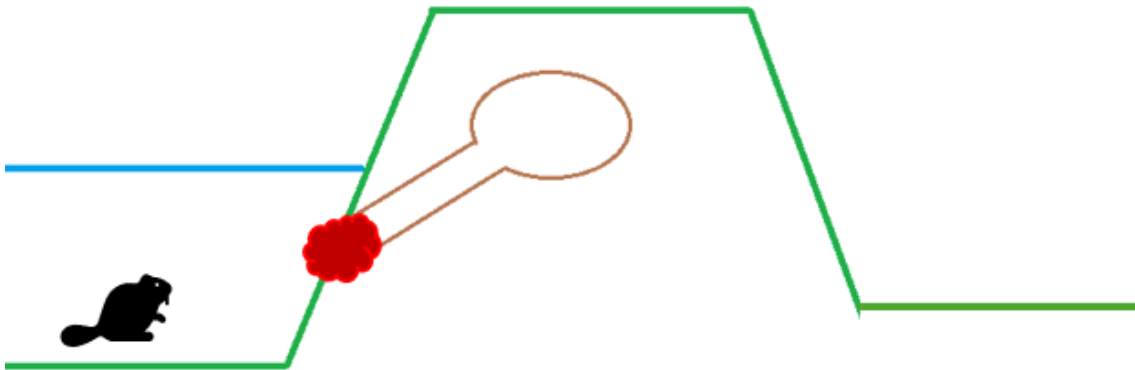
Meerdere ingangen

- Wanneer een bevergang meerdere openingen heeft kan een lekkage ontstaan. Toepassing van de beverstop is weinig verstorend, het hol blijft functioneel voor de bevers maar de waterstroom stopt. De beverstop kan het beste aan de uitstroomzijde worden geplaatst en afgedicht met takken en maaisel om uitspoeling te voorkomen.

Enkele ingang

- Wanneer er sprake is van een enkele ingang is het afsluiten verstorend. Het is dan verstandig om zeker te zijn dat er geen dieren onder de grond aanwezig zijn. Dit om dierenleed te voorkomen maar ook zodat dieren zich niet vrij hoeven te graven en de schade daardoor vergroten. Bevers hebben een hoge CO2 tolerantie en er zijn voorbeelden van dieren die opsluiting overleefd hebben.

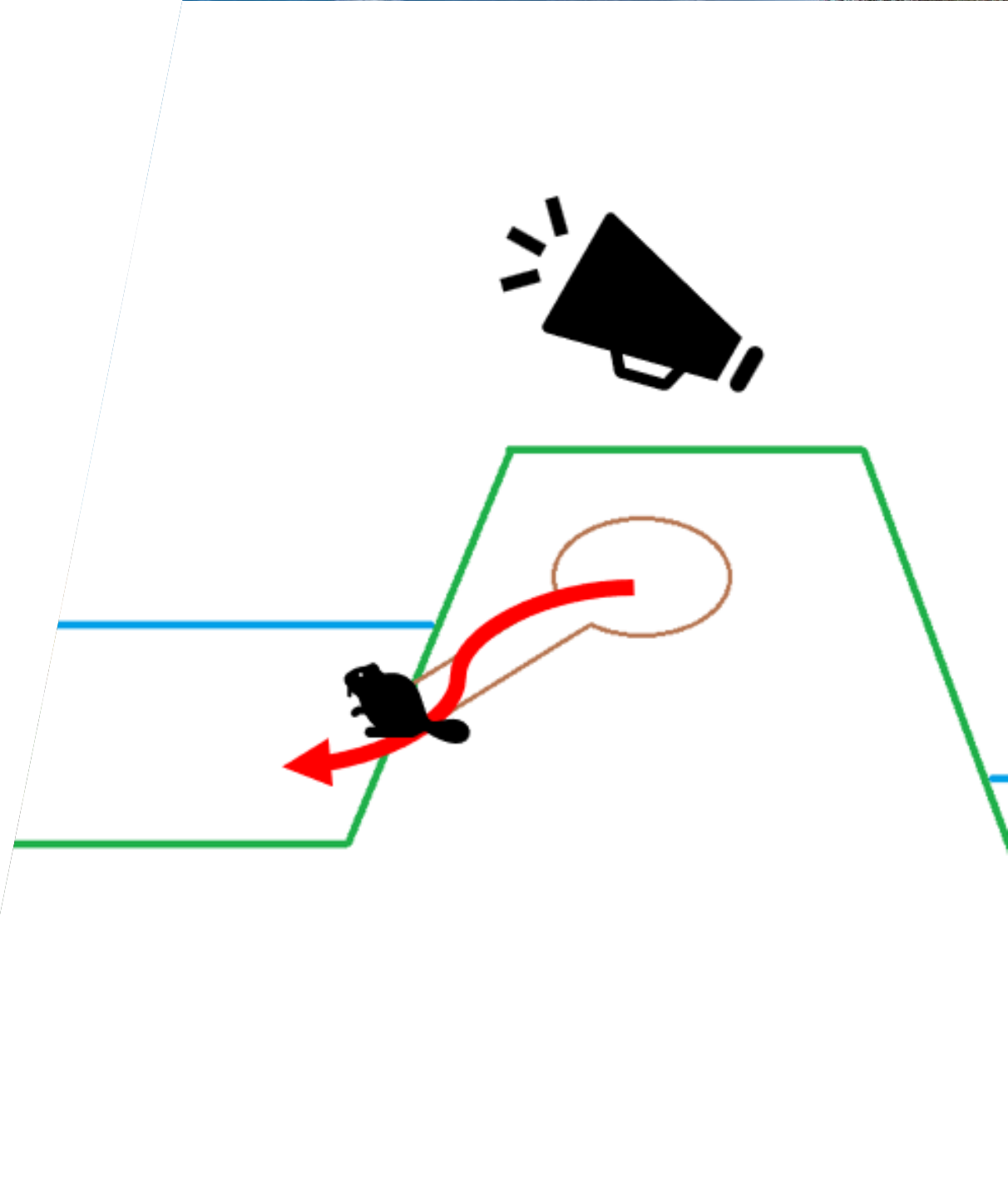
Aanvullende maatregelen

- Wanneer er mogelijk nog bevers ondergronds aanwezig zijn kunnen aanvullende maatregelen nodig zijn.
- Een *terugslagklep* voor het hol geeft dieren de mogelijkheid het hol te verlaten maar niet om terug keren.
- Wanneer de situatie zo urgent is dat een terugslagklep niet voldoet moeten maatwerkafspraken worden gemaakt met het bevoegd gezag.

Nog gevraagd:

- Het actief verjagen van bevers uit een ondergronds verblijf zou een goede aanvullende maatregel zijn. Dit om te voorkomen dat dieren opgesloten raken en daarbij omkomen of meer graafschade veroorzaken. Bijvoorbeeld met geur, rook of geluid.
- Aanvullend zou een goede inspectietechniek zoals een robotmol of endoscoop nuttig zijn.
- Als er al goede ervaringen zijn met deze ideeën komen we graag in contact.

Overwegingen

- Een beverdeskundige zal volgens protocol moeten overwegen of de beverstop een geschikte maatregel is.
- Het hol dient daartoe vooraf goed in kaart te worden gebracht. Daarbij is vooral van belang of er meerdere openingen met elkaar zijn verbonden. Immers, als dieren er via een zijuitgang uitkunnen is de kans op letsel aanzienlijk minder.
- Door slechts één zijde van het gangenstelsel af te sluiten blijft het geheel wel functioneel voor de bever.
- De beverstop kan bijvoorbeeld dienen als tijdelijke maatregel in het kraamseizoen wanneer groot herstel ongewenst is.

